HOSPODÁRSKE NOVINY
PIATOK – NEDEĽA 29. SEPTEMBRA – 1. OKTÓBRA 2023

Napredujeme alebo sa iba motáme?

ANKETA

Máme tretie výročie špecializovanej prílohy Hospodárskych novín. V ankete sme už oslovili vyše stovky respondentov a dnes sa pýtame tých najlepších: Posunulo sa Slovensko za tri roky v kyberbezpečnosti?

Milan Pikula,
riaditeľ
Národné centrum kybernetickej bezpečnosti SK-CERT

Na vládnej úrovni máme schválenú stratégiu kybernetickej bezpečnosti z roku 2021 a naša legislatíva patrí medzi tie prepracovanejšie v Európe. Téma kybernetickej bezpečnosti už rezonuje nielen u odborníkov, ale aj vo firmách a verejnosti. Problémom je slabá viditeľnosť incidentov. Organizácie nemajú kapacity, takže mnohé incidenty zostanú nepovšimnuté. Riešené incidenty sú navyše často nedostatočne hlásené.

Július Selecký,
senior technický špecialista
ESET

Ak neberiem do úvahy, že aj vďaka nášmu členstvu v EÚ sa neustále sprísňujú povinnosti v oblasti kyberbezpečnosti, tak u zákazníkov badať výraznú zmenu v myslení. Cítiť snahu o vytváranie bezpečného prostredia. Väčšina už došla na to, že nestačí len zapojiť „krabičku“ do siete, ale kontinuálne budovať bezpečnosť tak, ako sa mení svet okolo nás.

Tomáš Zaťko,
etický hacker, CEO
Citadelo

Pozorujeme, že čoraz viac klientov začína chápať, že kyberbezpečnosť je cesta či proces, a nie cieľ. Úspešné firmy si nájdu partnera, ktorý im tento proces dokáže nastaviť, reflektujúc limitované zdroje, a tento nastavený plán potom napĺňajú malými, ale konzistentnými krokmi.

Róbert Mramúch,
manažér kybernetickej bezpečnosti
MH Teplárenský holding

Bez ohľadu na sektor k posunu vpred nás tlačili najmä legislatívne míľniky. Nie je tajomstvom, že mnohé výrobné a priemyselné podniky práve za posledné obdobie dobiehali svoj dlh z minulosti. Ďalšie významné zmeny môže priniesť očakávaná transpozícia smernice NIS2 do našej legislatívy. Verím, že už aj s ohľadom na špecifiká sveta výrobných a riadiacich technológií.

Ivan Kopáčik,
bezpečnostný expert
Gordias

Pred vyše tromi rokmi vstúpili do platnosti kľúčové právne predpisy, ktoré sa začali implementovať do praxe. A priniesli praktické výsledky. Za všetky spomeniem ako príklad audity kybernetickej bezpečnosti u prevádzkovateľov základných služieb. Táto systematická aktivita naštartovala riešenie kyberbezpečnosti aj tam, kde sa ňou predtým zaoberali len minimálne.

Ján Grujbár,
generálny riaditeľ
Aliter Technologies

Dnes je de facto štandardom, že aspekty kyberbezpečnosti predstavujú dôležitý parameter takmer pri všetkých biznisových rozhodnutiach. Samozrejme, to neznamená, že samotná prítomnosť pri rozhodovaní je dostatočná – kybernetická bezpečnosť v podnikoch a organizáciách ešte musí svoje miesto obhájiť a čakajú ju náročné vojny, no konečne jedná so správnymi ľuďmi na správnom mieste.

Roman Čupka,
hlavný konzultant
Progress a CEO Synapsa Networks

Vnímam oveľa širší záujem o kyberbezpečnosť ako celok a posun nastáva najmä z troch dôvodov. Profesionálna komunita sa rozširuje o mladšie ročníky aj vďaka medializácii. Legislatívne a regulačné požiadavky okrem ochrany kyberpriestoru „nakopli“ aj biznis v tejto oblasti. Pribudlo množstvo kyberincidentov, kde sa okrem veľkých firiem stávajú obeťami rôznych podvodov aj bežní používatelia na dennej báze.

Tomáš Valenta,
riaditeľ
Check Point Software Technologies na Slovensku

Posun v kyberbezpečnosti je výsledkom systematickej práce osobností a firiem, ktoré sa tomuto segmentu venujú. Rozhodne však stále zaostávajú zdravotníctvo a školstvo. Slovensko má pred sebou ešte dlhú cestu k perfektnej kyberodolnosti a najhoršie, čo nám hrozí, je zaspať na vavrínoch.

Radoslav Rosiar,
senior bezpečnostný konzultant
konzultanti.it

Prevádzkovatelia základných služieb vrátane tých štátnych začali brať veľmi vážne oblasť kyberbezpečnosti. Ovplyvňujú to hlavne zvýšené počty cielených kybernetických incidentov, ktoré prevádzkovateľov za ostatné obdobia u nás zasiahli, ďalej závery z absolvovaných auditov kybernetickej bezpečnosti, postupná implementácia bezpečnostných opatrení a časté budovanie bezpečnostného povedomia.

Stanislav Smolár,
manažér oddelenia bezpečnosti
Soitron

Vďaka „ostrej“ účinnosti zákona o kyberbezpečnosti badať od roku 2020 výrazný posun dôležitosti tejto témy aj u vrcholového manažmentu takých organizácií, ktoré jej historicky nevenovali primeranú pozornosť. V posledných troch rokoch je tiež badateľne vyšší záujem o kyberbezpečnosť medzi mladými ľuďmi formou ich účasti na odborných konferenciách či záujmom o vzdelávanie v oblasti kyberbezpečnosti.

Jaroslav Oster,
predseda správnej rady
Preventista.sk

V rámci činnosti nášho občianskeho združenia sa počas troch rokoch vďaka dobrovoľníckej práci členov podaril zásadný posun v podpore stredného i základného školstva pri vzdelávaní informačnej a kybernetickej bezpečnosti. Vytvorili a vydali sme štyri učebnice a k nim prináležiace metodiky, ktoré dnes v rade slovenských škôl pomohli naštartovať či skvalitniť výučbu tém bezpečnosti žiakov i pedagógov.

Richard Kiškováč**,**
generálny riaditeľ
Elkan

Posledné tri roky boli poznačené rôznymi turbulenciami a zmenami paradigiem. Slovensko sa v kyberbezpečnosti aj vďaka legislatíve postupne začalo uberať nejakým smerom. Avšak iba veľmi pomalým tempom. Premárnenou príležitosťou je fakt, že sa nepodarilo efektívnejšie využiť všetky dostupné zdroje pre rozvoj a zachytiť dynamiku. Do budúcnosti je preto potrebné zamyslieť sa nad vytvorením takého prostredia a ekosystému, ktorý dokáže preniesť väčšinu dobrých ideí aj do praxe.

Ivan Makatura,
generálny riaditeľ
Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti

Zriadené bolo Kompetenčné centrum, vzniklo nové znalecké odvetvie, plní sa akčný plán, väčšina prevádzkovateľov vykonáva audity kyberbezpečnosti, zlepšuje sa úroveň odolnosti, zvyšuje sa bezpečnostné povedomie, sme prvým členským štátom, ktorý európske znalostné štandardy implementoval v právnom predpise, sme najúspešnejší v počte schválených európskych projektov. To vôbec nie je zlé.

Dominik Procházka,
riaditeľ odboru bezpečnosti
AGEL SK

Za posledné tri roky vnímam posun k lepšiemu. Povinné audity a medializácia udalostí posilňujú povedomie o kybernetickej bezpečnosti aj medzi verejnosťou. Na základe vlastných skúseností sa domnievam, že v oblasti top manažmentu nastal zásadný zlom. Kybernetická bezpečnosť sa už nevníma len ako nepotrebný náklad, ale ako kľúčová položka rozpočtu pre stabilnú prevádzku spoločnosti.

Diana Legdanová,
vedúca úseku bezpečnosti
Vychodoslovenská energetika Holding

Slovensko sa od účinnosti kyberbezpečnostného zákona posunulo, dokonca – skokovo. Kyberpovedomie vo firmách je na neporovnateľnej úrovni. Aj laická verejnosť je vzdelanejšia a vnímavejšia voči kyberhrozbám, často „vďaka“ vlastným či nepriamym zlým skúsenostiam. Ďalším drajverom bol ukrajinsko-ruský konflikt a kybervojna. Najväčší posun však vidím vo významnom rozšírení a v posilnení odbornej komunity, za ktorým stojí niekoľko ľudí – aj tu na tejto platforme. Realitou však je, že vo väčšom meradle je Slovensko stále len na začiatku svojej cyberjourney.

Miroslav Chlipala,
riadiaci partner
BCH Advokáti Chlipala

Pohľadom právnika? Právne rámec pre kyberbezpečnosť podstatným spôsobom narástol. Štyri novely a dve vyhlášky k zákonu a novela dôležitej vyhlášky, Národná stratégia do roku 2025 a akčný plán. Nepodarilo sa však vyriešiť zdvojenú reguláciu pre podsektor Informačných systémov verejnej správy. Očakávame návrh novely zákona, ktorou bude transponovaná Smernica NIS 2!

Andrej Žucha,
generálny riaditeľ
ALISON Slovakia

Vysoko hodnotím zriadenie Národného koordinačného centra ako súčasť siete pod kuratelou Európskeho kompetenčného centra a rozvoj európskej spolupráce. Negatívom je nízka angažovanosť malých a stredných podnikov v kyberbezpečnosti, čo je prekážkou celkovej národnej bezpečnosti a odolnosti. Slovensko sa posunulo v niektorých kľúčových aspektoch kyberbezpečnosti, ale stále má pred sebou veľa práce na odstránení slabín a využití plného potenciálu moderných technológií a prístupov.

Tomáš Hettych,
viceprezident
ISACA

Za posledné roky urobilo Slovensko v kyberbezpečnosti obrovský posun. Prebehla prvá vlna auditov s očakávanými výsledkami. Nasledovali implementácie bezpečnostných opatrení a akurát prebieha druhé kolo opakovaných auditov. Prvé výsledky ukazujú dramatický posun k lepšiemu nielen v organizačných, ale aj v technických opatreniach. Kyberbezpečnosť už je konečne vážna téma, ktorú majú na programe vedenia organizácií.

Ján Andraško,
SOC manažér
Binary Confidence

Organizácie sa konečne začali zaoberať kyberbezpečnosťou v dôsledku kyberbezpečnostného zákona a opakovaných auditov po dvoch rokoch. Mnohé štátne a pološtátne organizácie, s ktorými sme spolupracovali, zamestnali motivovaných a schopných ľudí, ktorí majú záujem veci riešiť, žiaľ, narážajú na obrovskú a frustrujúcu rezistenciu.

Ján Golais,
poradca bezpečnosti
Slovak Telekom

Stále vidíme nízke kyberbezpečnostné povedomie. Premárnili sme šancu investovať do modernizácie kybernetickej infraštruktúry a najmä vzdelávania v tejto oblasti. Negatívom stále zostáva aj laxný postoj manažmentov prevádzkovateľov základnej služby. Pri GDPR aj pri kybernetickej bezpečnosti nám vzniklo niekoľko „rýchlokvasených“ spoločností kopírujúcich riešenia. Najsmutnejšie je, že nikto voči nim nezasiahne. Naozaj sa to nedá, páni?

Peter Dufek,
manažér kybernetickej bezpečnosti
Procare a Svet zdravia

Po dlhých rokoch stagnácie v chápaní závažnosti kyberhrozieb je posun v tejto oblasti viditeľný. Okrem prijatia dôležitého zákona a vyhlášok treba vyzdvihnúť prínosy najmä Kompetenčného a certifikačného centra, SK-CERT, realizáciu množstva auditov skutkového stavu ochrany u prevádzkovateľov, ako aj neoceniteľnú možnosť čerpania finančných prostriedkov z operačných programov EÚ na kyberbezpečnosť.

Martin Oczvirk,
riaditeľ odboru informačnej bezpečnosti a certifikácie
Úrad na ochranu osobných údajov

Z hľadiska agendy osobných údajov sme sa posunuli hlavne v tom, ako dramaticky rastú bezpečnostné incidenty. Štát stále slabo reaguje na aktuálny stav. Dnes dokáže aj relatívne neznalý útočník použiť umelú inteligenciu na vytvorenie útoku. Stále nevidím povinné školenia a tréningy pre zamestnancov štátnej správy.

Marián Trizuliak,
architekt kybernetickej bezpečnosti
Západoslovenská distribučná

Máme legislatívu a dozorné orgány, plejádu podporných a rozvojových aktivít, a to najmä vo vzdelávaní, ale útoky a incidenty sú stále tu. Tlak regulátora na aplikovanie požadovaných opatrení musia priniesť pozitívny efekt v podobe zvýšenia odolnosti voči útokom. O kyberbezpečnosti sa viac hovorí v médiách aj cez túto anketu. Len ľudia sú nepoučiteľní – reagujú na škodlivé e-maily, inštalujú neautorizovaný softvér, aj nelegálny, a poskytujú citlivé údaje komukoľvek.

Roman Varga,
manažér kyberbezpecnosti
Dôvera zdravotná poisťovňa

Nevyužité príležitosti v sektorovej kyberspolupráci v zdravotníctve sú mementom pre ďalšie obdobie. Čo sa musí stať, aby sme si uvedomili, že chránime to najcennejšie? Národná stratégia kyberbezpečnosti pritom jasne definuje cieľový stav ako „vybudovanie dostatočného odborného personálneho základu v tejto oblasti“. Zatiaľ márne. Stále hľadáme ihlu v kope sena a tvárime sa, že je to v poriadku.